

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Minden ország talpköve a tiszta erkölcs.

A magyar nemzetnek itt e hazában az uralmát a keresztény erkölcsök alapították meg, és a keresztény erkölcsök tartották fenn évszázadokon át. Az alap erkölcsi volt minden intézményeiben. A magyar társadalomnak ma is erkölcsi alapokra kell helyezkednie, ezen szikla szilárd alapra építeni jövőjét, nem pedig a „fölvilágosodott“-ságra, melynek vára, mint a délibáb, ha közelebről vizsgáljuk összeomlik.

Anglia, eszmékben fölvilágosodott, kulturában igazán magas fokon álló ország, mégis a vallásos élet itt igen magasfokú. Ünnepeken csukva a boltok, a korcsmák, és rendesen, önmagukba szállva töltik meg az emberek a templomokat. Az angolok nem tartják a fölvilágosodottsággal szemben megegyezhetetlennek azt, hogy a vallás erkölcsös élet gyakorlásában előljárjon maga a felső, a vezető társadalom. A francia forradalom története elég tanulságot szolgáltat arra, hogy hová vezet az az út, melyen oly nép halad, melynek vallás erkölcsös nincs. Németország szintén előljár népének erkölcsös nevelésével. A német nemcsak hü hazafi, de egyuttal vallásának hü fia.

Általában minden ország, melynek intézményei keresztény erkölcsök alapján állanak, sulyt helyez népének vallás erkölcsös nevelésére és életére is.

Hazánkban éppen a keresztény erkölcsös élet kezd kimulóban lenni. Jelszavak kezdenek röpködni „az én vallásom a becsület!“ Ezek a jelszavak nem a keresztény társadalom jelszavai! Hasonlók azokhoz a jelszavakhoz, melyek egy évszázad előtt egész Franciaország millióit annyira lázba hozták s milliók romlását, pusztulását idézték elő.

Legyünk tehát keresztényül gondolkodók, a keresztényi erkölcsi alapot vegyük életünkhöz, mert egy népet nemzeti célok szolgálatára bírni, keresztényi erkölcsi tartalom nélkül nem lehet. Csak az a jó, a jövőre kecsgetető állapot, ha a nép vallásos és ha a „fölvilágosodott“ szintén „vallásos.“ Sajnos azonban, hazánkban ez a keresztény vallás erkölcsi alap kezd tűnedezőben lenni. Ma már a magyar ugyyszólván szegényli, hogy ő keresztény, s már igyekszik megtagadni azon

megegyező fogalommal, hogy első sorban magyar és e hazának polgára. Igen, első sorban magyar, e hon polgára, de magyar s e honnak jó polgára csak úgy lehet, ha lelkét olyanná teszi, mely a nemzeti nagy eszmények szolgálatára alkalmas. A nemzetnek nemcsak magyarokra van szüksége, de szüksége van erkölcsös, kiművelt lelkű, honfiúi erényekben bővelkedő magyarokra. Itt csak tartalomról van szó és mi csak tartalmat kívánunk adni annak, hogy igazán magyarok vagyunk. Népek történelme rávezet minket arra, hogy e tartalmat, csak a vallásos élet gyakorlásával lehet megteremteni. Angliában nem talál az ember vasárnap templomot üresen; a Német birodalom polgára erényeit Krisztus erkölcséből meríti: ott nem vezetik félre a hazafit, hogy a hazát lehet szolgálni üreslelkűséggel is. A nép vallásossága, az erények gyakorlása adja ezen birodalmak hatalmát, erejét. Ezek haladnak, hatalmasodnak, mi pedig süllyedünk, gyengülünk.

Nálunk kezdenek a templomok üresek lenni, de annál inkább tömve a korcsmák. A nép jobban kezdi már látogatni a füstös pálinka ivóhelyiségeket, mint Isten házat.

Ezt — nemcsak mint vallásomnak hü fia, hanem fájó lélekkel, mint hazámnak jó polgára is mondom, ez nemzeti szempontból is veszedelem. Ez azt jelenti, hogy a nép erkölcsös romlani kezd; jelenti azt, hogy a nép lelkéből az eszmények kultusza kezd kivészni. Már a jó, ragyogó, szép eszmények nem is érdeklik őt. Pedig vigyázzunk, az eszményeket ne engedjük kiszakítani a nép szívéből. A magyarságnak vissza kell térni erkölcséhez, meg kell honosítania az erkölcsi életet úgy az egyének, család, mint az állam jövőjében. Mert gyenge jellemű, erkölcsű nemzet a vezetésre alkalmatlan, épp úgy gyenge jellemű és erkölcsű ember a magasztos nemzeti eszmék szolgálatára nem alkalmas.

M.

A ker. szociálista munkásházak Sabadkán.

Egyike volt ez azon mozgalmaknak, melyeket lapunk megindításakor kezdeményeztek. A keresztény szocializmus elveinek harcosává szegődvén, nem elégedhettünk meg csak azzal, hogy tollal a kezünkben védjük, vagy terjesszük igazságainkat. Szükségesnek tartottuk, hogy a keresztény szociálista egyet vezetőségével karöltve megvalósítani is iparkodjunk olyan eszméket, melyek a munkás-

ságot az anyagi függetlenség útján biztosan vezetik, hogy megmutassuk, miszerint nem azért akarunk jogot szerezni a népnek, hogy éheztessek, hanem azért akarunk neki anyagi boldogulást biztosítani, hogy a megszerzett függetlenség révén megszerezhesse jogát is. Így került felszínre a keresztény szociálista munkásházák építésének eszméje.

A mozgalom már megindításakor tettsést keltett. Azóta szorgalmasan dolgoztak a megvalósításán. Es ma már ott vagyunk, hogy száz keresztény szociálista munkás kíván magának biztos otthont s hogy ezt meg is teremti, arra nézve biztosítékot is nyújt.

A keresztény szociálista egyet, elérve a mozgalom ezen stádiumához, elhatározta, hogy most már legközelebb illetékes helyen is előadja kérelmét, melynek célja a telekszerzés és az államsegély kérelmezése lesz.

Tudjuk, hogy városunknak a keresztény szociális mozgalmak iránt nagy érdeklődést és kiváló jóakaratot tanúsító vezetősége a maga részéről mindent megtesz majd, hogy a keresztény munkások igaz ügyét előmozdítsa.

Amde az egyetnek azért számolnia kellett azon eshetőséggel is, hogy a város vezetői legyőzhetetlen akadályok miatt nem cselekedhetnek majd jóakarattal egyezőleg. Epen ezért ezen nem várt esetre is meg van uár a terv s így talán már az őszszel, de a jövő tavasszal bizonyára száz munkásházából álló telepen fogja hirdetni a jólét, a boldogság, a keresztény szocializmus igazságait.

A főgimnázium államosításáról

E lapok kilencedik számának vezércikkében, „Főgimnáziumunk államosításáról“ irván, igen helyén való gondolatot pendített meg, azt, hogy főgimnáziumunk katolikus jellemét minden körülmények között megőrizzé. Szabadjon e fontos, közérdekű és csaknem a körünkre égett kérdés felett nekem is néhány szót ejtenem, szintén csak általánosságban.

A szabadkai községi főgimnázium, ha az állam veszi át, hogy minő viszonyok közé kerül és minő nevet kap, attól függ, hogy mennyivel járul a város a föntartandó intézethez, no, és attól az ismeretlen valamitől, hogy a kormány politikájában minő pozíciót foglal el Szabadka?

Az egész Bácska meghagyarításában Szabadka már régóta a legelső szerepet töltvén be és jövőre tán még fontosabb dolgokra lévén hivatva, valószínűnek látszik, hogy a kormány érdekében való az, hogy Szabadkán a kedélyek megnyugodva, jogos kívánalmaikban kielégítve legyenek.

Remélhető tehát, ha átengedjük a helyiséget, annak föntartását, sőt pár katedra fizetését is elvállaljuk, akkor, dacára annak, hogy az állam veszi át a felügyeletet, intézetünk mégis a „kir. kath. főgimnázium“ nevét fogja kapni. Ez, amellet, hogy országsszerte régi úsú, valami oly természetes, hogy vita tárgyát nem képezheti, ezzel az állam a város közönségének kifejezett óhaját teljesíti csak. Semmi kétség, ezen

óhajnak a törvényhatóság annak idején hangot is fog adni; meggondolja azt, hogy a város közóhaja, egyénisége, méltósága olyan dolgok, melyek nem csak jogcímet adnak nekik, de kötelességet is rónak rájuk: a kitzított irányba előre! Es a jog sohse késedelmeskedjék igazságát a hatalom pecsétjével ellátni, mert minden ily mulasztás, — szomorú, országos dolgok figyelmeztetnek — keserűen bosszulja meg magát.

Ha tehát a fenebbi eset következne be, t. i. a város lényeges, jelentékeny hozzájárulásával történne az átadás, a Kath. Főgimnázium címével a városnak ezenfelül olyan autonóm jogok is kell, hogy kijussanak, amelyek a fenti címmel összhanguak, mindazáltal az állami felügyelet cirkulusait nem érintik; viszont az állam minden intézkedéseiben, a fenti címben kifejezett eszmét respektálni lenne köteles.

Csak abban az esetben kapná intézetünk az „állami főgimnázium“ nevet és vesztene el a kath. jellegét, ha a város erről önként lemondana, azáltal, hogy az intézet fentartásához lényegtelen csekélységgel járulna.

De erről szó sem lehet. Szabadka büszke önértetének egyik legszebb vonását tette eddig is: az intézet fentartása; most, hogy átadni készül, csak azért teszi, mert oriasívá lett háztartásában, nem gondolhatja úgy, mint szeretné; átadja hát a gondozást, de az intézet továbbra is az ő egyéniségének kiegészítő része marad: kath. főgimnázium!

Egy érdeklődő.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.“

Az új horvát kormány. A hivatalos lap mai száma hirt ad arról, hogy a király január 12-én kelt elhatározásával Czernkovich Miklós közjegyzőt a horvát-szlavon-dalmát országos kormány belügyi, dr. Mirix Nándor földbirtokost vallás- és oktatásügyi és Arantzy Ede báni táblai ülnököt igazságügyi osztályfőnökévé nevezte ki, kívülök pedig Vuchetich Sándor posta- és táviratigazgatót Zágráb vármegye, dr. Gavranics Péter ügyvédet Modrus-Fiume vármegye, Jankovich Gyula nyugalmazott járási főnököt és földbirtokost Pozsega vármegye s végre dr. Jellachich Jankót Varasd vármegye és Varasd szabad királyi város főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

H I R E K.

Tájékoztató.

Január 18. A m. á. v. altiszti kör táncvigalma a Pest-szálloda összes termeiben.

Január 19. A katolikus kör bálja a katolikus kör saját helyiségeiben.

Január 19. Délután 4 órakor Abrasics Mihály felolvasása a szocializmusról és a műhelyről.

Január 25. A függetlenségi kör bálja a Pest-szálloda összes termeiben.

Február 1. A m. á. altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló és segélyező egyesülete szabadkai fiókegyesületének táncmulatsága a Hungária disztermében.

— **Egy tudós halála.** Ledniczky Ipoly bajai cisztercita főgimnáziumi tanár — mint Bajáról jelentik — 58-ik életévében, 32 évi tanárkodása után hosszas, gyötrő idegbajban ma meghalt. Ledniczky mint a magyar történelem tanára, határtalan sovíniszta volt. Agilis tagja, majd egyik alelnöke volt a bajai 48-as függetlenségi pártnak, melynek az általános választások idején szép szónoklataival nagy szolgálatot tett. Két évvel ezelőtt ünnepelte 30 éves tanári jubileumát, amelyen Baja egész társadalma részt vett. Temetése holnap lesz, melyen a magyarországi összes rendházak képviseltetik magukat.

— **Abrasics Mihály felolvasása.** E hó 19-én vasárnap délután 4 órakor lesz a

kath. legényegylet disztermében a harmadik szociális felolvasás. Abrasics Mihály építőiparos olvas föl a szocializmus és a műhelyről. A felolvasás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— **A gyermekmenhely bizottság végrehajtó albizottsága csütörtökön délután fél 5 órakor, a városháza tanácstermében ülést tart** Biró Károly dr. polgármester elnökle alatt. Az ülés tárgyai: alakulás, az ügyrend és a munkabeosztás megállapítása. — A gyermekelep bizottság pedig ma délután tartott ülést, melyen megalakultak és szétosztották a patronázst.

— **Szabad liceum.** A szabadkai szabad liceum folyó hó 17-én fél hat órakor a gimnázium disztermében fölolvastat tart. Fölolvasó dr. Békeffy Gyula, aki Sekspir regés színműveiről fog felolvasni.

— **Községház építés Kulán.** Kula község képviselőtestülete elhatározta, hogy a községházát és a jegyzői lakot a tavasszal újra építteti.

— **A vasárnapi munkaszünet felüggesztése Bácskában.** A kereskedelmi miniszter az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló törvényben foglalt felhatalmazása alapján megengedte, hogy Szabadka, Ujvidék, Zombor és Bajmok állomásokon, a kirakott árúknak a pályaudvarokról való elfuvarozással járó munkálatok további intézkedésig vasárnapokon is egész napon át, minden korlátozás nélkül elvégezhetők legyenek.

— **Halálozás.** Kiss Sándor máv. mozonyvezető f. hó 13-án d. u. 1 órakor élete 48-ik évében, hosszú gyötrő betegség után elhunyt. Földi maradványa f. hó 15-én d. u. 3 órakor az ev. ref. egyház szertartásának elvégzése után a gyászszobából (VIII. Majsai-ut 160. szám) a bajai temetőben lévő családi sírboltba fog örök nyugalomra helyeztetni.

— **A kamatláb.** Mi az, ami a higanynál is magasabba szökik? Mi az ami házbénel is fürgébben kuszik himalájai zenitkre? Persze önök azt hiszik, hogy a kamatláb, — vagy, hogy elegánsan fejezzük ki végre magunkat, a kamat-boka. Hát nem igaz. A kamatláb már nem szökik, hanem lezállt. Kerek egy percenttel, hatról ötre. Ez ugyan még mindig olyan magasan van, hogy ha az ember felnéz rá, nyakszirtmevedést kap. De hát mi hasznunk a kamatláb leereszkedő modorából. Semmi. Alperes barátom tegnapelőtt még 12 és fél percent kamatot fizetett, mert az idő el — és a váltója lejárt. A közjegyzőnek nem volt szive, hogy várjon még két három napot, amikor lejjebb lépve a kamatláb, a tényleges kamat a járulékokkal, a fájdalomjárulékokkal és az ovatolási esetleg hányadával 12 és fél fokra le hull. Ilyen az élet. A kamatláb tehát leszáll, — hol vagytok, oh derék, rokonszenves uzsornokok, akik egy kis kölcsönt nyujtanátok, akár harminc, de mondjuk ötven percentre.

— **Orvtámadás.** Babiánovics Alajos irnok az éjszaka gyanutlanul tartott II. köri lakására. Útközben valamelyik gazember orvul megtámadta, a fejét és az arcát összeverte. A gazmódon megtámadott fiatal embert mentőink a közkörházba szállították.

— **Tolvaj György Móránál.** György Mór az éjszaka ismeretlen tettes meglopta. A Wertheim-szekrényét dézsmálta meg és pedig meglehetősen könnyű módon. Megszerezte valahogyan a szekrény kulcsát s ezzel nyitotta ki. Még azt a szivességet is megtette a megkárosultnak, hogy csak 1120 koronát vitt el, a többit meghagyta. Ezen körülményekből arra következtetnek, hogy a tolvaj csak házitolvaj lehetett.

— **A sikkasztó inas.** Hidassy Antal, tizenhatéves cipésztanonc megunta a mesteriségét. Elhatározta, hogy elmegy világot látni. Ehhez azonban manapság már pénz is kell. Hogy ezt megszerezze, meglapta a szüleit meg Juhász Imre gazdáját és a néhány korona lopott pénzzel utnak indult Szegedre. Utjában azonban már Palicson feltartóztatta a csendőrség és visszahozta Szabadkára.

Az ipartestület bajai.

Az öngyilkos jegyző.

Az ipartestület jegyzőjének, Mészáros Mihálynak öngyilkosságát nem igen akarták elhinni, jól lehet levélben megírta bűnös szándékát. Ezt a hitetlenséget mintegy igazolta az a körülmény, hogy az eltűnése utáni napokon nem jött hír öngyilkosságáról.

Ma végre Miskolcra távirati értesítést kapott rendőrségünk, hogy ott az egyik szállodában Mészáros Mihály öngyilkossági szándékból magára lőtt. Meg nem halt ugyan, de sebe életveszélyes. Apolás végett a miskolczi közkörházba szállították.

Az ipartestület előjárósága ezen ügyben tegnap ülést tartott. Megállapították most már véglegesen, hogy az elsikkasztott összeg 2700 korona, amely összegből 800 korona biztosítva van. Valószínű azonban, hogy a hiányzó 2000 korona is megtérül az öngyilkos jegyző vagyonából.

Tegnap intézték el az ipartestületi jegyző helyettesítésének az ügyét is. A helyettesítéssel addig, míg a jegyzői állást véglegesen be nem töltik, dr. Reisner Lajost birták meg.

A bajai kath. nőegylet közgyűlése.

A Bajai I. Kath. Nőegylet közgyűlése a tagok igen nagy érdeklődése mellett folyó hó 12-én, vasárnap délután folyt le a városháza tanácstermében. Az érdeklődés tárgya főképp a dr. Hegedüs Aladárné lemondásával megüresedett elnöki állásnak betöltése és a választmányok ujjaszervezése volt. Az elnöki állásra a közgyűlés titkos szavazás útján óriási többséggel dr. Koller Imrénét választotta meg, kit bajsai Vojnits Dániel apát-plébános, állandó választm. tag üdvözölt az egylet nevében. Majd a tisztikar és választmány ujjaszervezése következett. Titkárnak megmaradt Magyarász Ferenc, pénztárosnak a betegsége miatt lemondott Szaday Kálmán helyébe Gáspár Jánost választotta meg a közgyűlés. A választmányba jelölés nem történt; mindenki teljesen szabadon fejezhette ki akarátát a titkos szavazás útján, melynek eredménye tehát föltétlenül megbízható tanúsága az egyesület bizalmának és hangulatának. A beérkezett szavazatok legtöbbször nyerte el özv. Michitsch Józsefné, utána dr. Bernhart Jánosné; ők lettek eszerint az egylet alelnökei. A választmány tagjai a beérkezett szavazatok sorrendjében: dr. Beczásy Gyuláné, Weress Ilona, dr. Klénáncz Györgyné, Tury Mátyásné, Vojnits Máténé, dr. Alföldy Lajosné, Major Károlyné, Kollár Agostonné, Rosenberg Mórné, Devich Alajosné, id. Szutrély Lipótné, dr. Magyarász Jánosné, dr. Nikolausz Béláné, Szaday Kálmáné, dr. Makray Lászlóné, Ertl Józsefné, Latinovits Gyuláné, Bernhart Ernóné, Wunderlich Józsefné, Szupper Mihályné, Gáspár Jánosné, Halász Károlyné pedig póttagok lettek.

A vagyonkezelésre nézve a közgyűlés elhatározta, hogy tőkéből 30000 koronát vinkuláltat, s abból csakis a választmányi ülés jegyzőkönyvi kivonatával lehet az elnöknek és pénztárosnak együttesen valamit kivenni. A többi értékeket a kézi pénztárral együtt a pénztáros kezeli, ő adja át a havi segélyek összegét is az elnöknek megfelelő nyugta ellenében.

A havi segélyezés lehetőleg nyilvánosan, a városháza helyiségében fog végbemeni, hogy minden tagnak módjába álljon tetszése szerint meggyőződni annak mikénti lefolyásáról.

A közgyűlés elhatározta, hogy boldogult Erzsébet királyasszonyunk halálának tizedik évfordulóját kegyeletes ünnepel fogja megülni, melynek idejét és rendjét kellő időben megfogja állapítani a választmány. Ugyancsak elhatározta, hogy a nyár folyamán az elmaradt farsangi multság helyett egy nyári mulatságot fog rendezni.

Az irástudatlan Jakobok.

Ravaszok a Jakobok. Osszetoboroztak vagy száz analfabéta, vagyis irástudatlan elvtársat, hogy a várostól egy iskolaterem átengedését kérhessék, melyben írni és olvasni tanították volna a világmentő, tudatlan vörösöket, akiknek a szája egyébként tele van felvilágosodottsággal.

De furák ám a Jakobok. A tantermet csak azért kérték, mert szükségük volt, hogy a csappanó tábornak a hatóság támogatásával ámíthassák.

Mert volt-e szükségük a teremre? Hiszen a szabadkai Jakob egyik jelentésében azzal dicsekedett, hogy az elvtársaknak naponként kétszer is tart előadást. Hát ahol ezeket az előadásokat megtarthatja, ott nem taníthatna írni és olvasni? Vagy talán ezt a mesterséget nem érti, lévén ez nehezebb dolog a butításnál.

Vagy nincse ott Blau dr. házában akkora termük, hogy egy egész ökörcsorda beférhessen? Minek kellett épen iskola? Azért, amit fennebb megirtunk.

Ugyilátszik, a hatóság átlátott a szitán, s nem adott nekik tantermet. Tanított meg azért nem, mert azt gondolta, hogy csak nem szorul tanítóokra az, aki olyan tudós, hogy még az Isten mindentudását is semmibe veszi. Es mert a hatóság így döntött, a rokonlelkű közölt most nagy a méltatlankodás bizonyítékául annak, hogy a rokonlelkű találkozhatnak.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főtéren, Szentháromsággal szemben.

SZINHÁZ.

Killikranckie herceg.

A duszgazdag Killikranckie herceg s a szegény Pitt képviselő szerelmesek. A herceg Henrietta gróflányba, a képviselő Mulholland enygyáros gazdag özvegyébe. A nők nem hallgatják meg a férfiak szerelmi vallomását, azért azok a herceg Ejszak-Szirten levő középkori lovag várába csalják a hölgyeket, hogy megtörjék ellentállásukat. Egy heti otlétük után beleszeretnek ezek udvarlókba, s ezzel a szindarab végét ér.

Ez a vázlata Captain Marshall színművének, mely hétfőn került színházunkban bemutatásra s melyet szerzője szerelmi bohózatnak nevezett el. Szerelemről van ugyan szó benne, bohózatnak azonban éppen nem bohózat, Sem igazi helyzet-, sem jellemkomikum nincs e darabban, melynek egyhangu meséjét olykor-olykor eleveníti fel egy-egy szójáték s mely hosszadalmas részletezésével inkább untat, mint mulattat. Virányi (Killikranckie) és Könyves (Pitt), Váradi (Henrietta) és Markovics (Mulholland) hiába vitték tehetségük javát alakításukba, a darab igen csekély hatást tett a közönségre, mely szinte óhajtva várta a színjáték előrelátható kifejtésének bekövetkezését, ami pedig igen lassu tempóban haladt befejezése felé. Szóval, ez a hidegvérű angol-bohózat a mi színpadunkon megbukott.

Műsor:

Szerda: Aranyvirág.
Csütörtök: Aranyember.
Péntek: Sevillai borbély, az olasz opera társulat harmadik estélye.
Szombat: Kerülő ut.
Vasárnap délután: Falurossza félhelyárakkal. Este: Varázskeringő.

Krécsi A. Nándor könyvkereskedése elfogadja előfizetéseket

minden bel- és külföldi folyóiratokra, . . . napi- és divatlapokra . . . az eredeti hirdetett áron.

KÖZGAZDASÁG.

** Százezer korona csemetekertekre.
Az állami csemetekertek és faiskolák termelése évenként 2-3 millió darab nemes gyümölcsfa, ami azonban az évi keresletnek még mindig nem felel meg. Ez a körülmény leginkább bizonyítja, hogy a gyümölcstermelés iránti kedv az egész országban fellendülőben van. Darányi földművelésügyi miniszter a jövő évi költségvetésbe 100.000 koronát vett fel a csemetekertek és faiskolák szaporítására. Ily állami telepeket első sorban oly vidékeken létesítenek, ahol a gyümölcstermelés különösen jól mezező mezőgazdasági águl ígérkezik.

Szerencsés

összetétele és a felhasznált borok gondos megválogatása eredményezi általánosan :: :: elismert kitűnő minőségét. :: ::

KAPHATÓ: 256-59-2

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Környöczy Ernő. 26

A piac népe eddig jókedvű, vidám képet nyújtott. A munkások ünnepelő ruhájukban, vörös nyakkendővel, nagy csoportokban ácsorogtak ott. Asszonyaik zöld mellényekben meg sárga vállkendőkben, pajzán kacagás közt sétálgattak ide-oda. Egy pár fehérbe öltözött idegen is megfordult köztük, kik az Aetnát jöttek ide megcsodálni. Távolabb a zenészek, kik csillogó egyenruhájukban majd oly díszesek voltak, mint Don Ferrante maga. Hangszerük meg-megcsillant a ragyogó napfényen. Mlndez, s hozzá a Mongibello hótakarta, fehérítő ormával jókedvre hangolta az egész piac népét.

Most, mikor a gyászoló hölgy megjelent e víg sokaság között, egyszerre elült a zsvaj, egy részük meredten nézte, mások meg csak úgy hányták magukra a keresztet. A gyermekek lecsúsztak a városház lépcsőzetének karfáján, s csekély távolságban kíváncsian követték őt. Még a félkegyelmű Pietro is, ki az erkélyen állt, felkényölkölve nézte a különös asszonyt. Olyan mozgás, riadalom támadt egyszerre, mintha a Madonna szállt volna le közéjük a dóm oltáráról.

De akadt-e, a ki megszánta e szomorú hölgyet, ki lasan, megroskadva járt-kelt ott közöttük?

— Igen, volt valaki, aki részvétellel nézte, Don Ferrante volt. Szívét a zene nemesítette meg, különben is jóakarátú ember, ki most így kiáltott fel: „Átkozott a pénz, a mit a szűkölködők számára gyűjtenek és másoknak romlására van! Nem Signorina Palmeri az ott, kinek atyja más pénzéhez nyúlt, s leánya íme szégyenkezve takarja el arcát, s nem mer az emberek szeme közé nézni?” Azzal megindult a hölgy felé, s a templom ajtajában eléje került.

Alázatosan köszöntötte, s megmondta nevét. „Ha nem csalódom, — szolt Don Ferrante, — úgy ön Signorina Palmeri. Szeretném önt valamire kérni.

A Signorina ijedten húzódott hátra, mintha el akarna futni, de aztán csak helyén maradt újra.

— Testvéremről, Don Elizáról van szó, — folytatta Don Ferrante. — Jól ismerte az ön édes anyját, s kívánva kívánja megújítani az ismeretséget önnel. Amott ül a templom mellett. Szabad hozzávezetnem önt?

Aztán minden szó nélkül karonfogta s Donna Elizához kísérté őt. A hölgy most már cseppet sem ellenkezett. No, de Donna Eliza is szeretné látni azt, aki Don Ferrantennek ellenállni tudna.

Donna Eliza felkelt a padról, s eléje lépett a gyászruhás nőnek. Amaz hátradobta fátyolát, s megcsókolták egymást.

De micsoda arc! Micsoda fej! Nem mintha valami rendkívüli szépség volna, de ott ül az a villogó szempár, mely mintha beszélni tudna: panaszkodik, esdekelve könyörög feléd, míg ajka mosolyog. Lehet, hogy Gaetano e mintára nem is tudna Madonna képet véteni, mert sápadt, s beesett kissé; de az bizonyos, hogy a jó Isten tudta, mit tesz, mikor ezt a szempárt nem ültette valami rózsapiros, gömbölyű arcra.

Mikor Donna Eliza megcsókolta őt, amaz fejét vállára hajtá, s teste párszor úgy remegett meg, mintha elötörő zokogását fojtaná vissza, de aztán oly kedves mosollyal tekintett körül, mely mintha azt mondta volna: „Ah! Hát ilyen szép a világ? Hadd élvezzem és gyönyörködjem benne! Hát még nekem, szerencsétlen elhagyottnak is szabad látnom ezt a pompát?”

Ajka mozdulatlan volt, de mosolya árulta ezt el. Istenem! Micsoda mosoly! Micsoda tekintet!

Erre aztán Gaetano is közbeszólt:

— Hol van ő most? Látni szeretném őt!

Donna Eliza merően a szemébe nézett. Szeme megvillogott, s arca lángolt, mikor haragos pír futotta be azt.

— Bőven lesz még alkalom hozzá, — felelte nyersen.

Gaetano fölértette az asszony aggodalmát. Kedvezőnek vélte a pillanatot, hogy most közölje vele tervét.

Belátta, hogy az az idegen Signorina veszedelmes lehetne rá. Donna Eliza szentül azt hitte, hogy Gaetano belészeret a gyászoló hölgybe. Szörnyen örült tehát, mikor meghallotta, hogy Gaetano elakarja hagyni Diamantet, s Amerikába vándorol.

Mert biz ő nem ismert nagyobb szerencsétlenséget, mintha egy olyan leányt kellene menyének fogadni, kinek tolvaj az atyja. (Folyt. köv.)

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmakaesabb eseteknél is. Az Illés-féle **utikivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára tizenegyenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ill. ILLES ANTAL** vörös kereszt gyógytárában **Szabadkán**, Eötvös-utca (Bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközölhetnek. 185-20

Szerkesztői üzenet.

A. B. Zombor. Kérjük Zimányi Vidor közelebbi címét, mert a posta, mint kézbesíthetlent küldi vissza az előfizetett példányt.

Figyelem! Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

Telefonszám 446.

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(Információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megreklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvényszéki bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: **Malusev Sándor.**) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás

a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

92-118

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon

a második kiadást. Ezen kevesek

:: közé tartozik a ::

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első

kiadásában 120,000 példány-

ban kelt el, s most újabb 15,000

:: példányban jelent meg. ::

A „Szóimadás“ ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Szőlőoltványokat szállít, faj-

tisztaságért jótállva leg-

pusabb választékban a már évek óta első-

nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának **fünti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

126-47-23

A n. é. közönségnek tisztelettel ajánlom

cserépkályha raktáromat,

melyben a legmodernebb, legizlésebb

és legdiszesebb de egyszermind egy-

szerű kályhák is rendelkezésére állnak

a n. é. közönségnek.

Elvállalok teljesen **új cserép-kály-**

hák felállítását, régiék átrakását és

javítását, valamint minden e szakba

vágó munkák lelkiismeretes teljesítését

a **legjutányosabb árért, legdiszesebb**

kivitelben.

A n. é. közönség pártfogását kérem

253-10-7 Tisztelettel

Dániel A. József,

kályhámester.

Lakás: VI. Harmat-u. 275. Jandek pékkel szemben.

Lapkihordó leányok

kiadóhivatalunkban

felvételnek.

Lapunk kiadóhivatalában **kapható** keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitünően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A. Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egytelalakításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarccal. Irta Haller István. Kérdés- és feleletformában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ara 20 fillér.

Korunk sebe és a nyomor vámszedői. Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, csattanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg. Irta Huszár Károly. A Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.

HIRDETÉSEKET

árszabályzat szerint

felvesz a kiadóhivatal

SZABADKÁN,

Rákóczi-utca 20. sz.

és

FILOY JENŐ

papirkereskedő

Damjanich-utca 106. sz.

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári képviselőisége (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

förlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsal szolgál.

➡ Válaszbélyeg csatolandó. ➡

42-52

Keresztény szociális egyesületi

TAGSÁGI KÖNYVECSKÉK

magyar-bunyevac szöveggel

KAPHATÓK:

a Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalatnál.

10 darab ára 1 korona,

50 darab 4 kor. 50 fill., 100 darab 8 kor.